

Шогшо эл, порымиз да гим бер!

ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Ача-аван куанже — шым йоча

Фотом еш архив гыч налме.

*Россий
Президент В.В.Путин
Указше почеш Шабдаровмыт еш
«Родительская слава» орден дене
палемдалтын.*

Кум патыр

Никита, Илья, Алёша. Шарнеда руш патыр-влакым? Мемнан школышто тыгаяк луман кум марий патыр тунемеш. Рвезе-влак пеш чолга улыт. Нуно тыршен тунемыт, мурат, куштат, шахмат дене модыт, ача-авалан полшат.

Олеся ШАБДАРОВА.

Шернур район Купсола ялыште илыше Шабдаровмыт ешым **(снимкыште)** пошкыдышт-влак веле огыл, Марий Элыште да тыгак республик деч ордыжтӧ илыше-влак сыйан палат. Сергей Анатольевич ден Татьяна Эриковнан шым йочашт уло. Эн изишт — кум йыгыр эрге: Алёша, Никита да Илья. Рвезе-влак Марисола школышто 4-ше классым тунем пыгареныт. Пеш мастарын куштат! Ончен куанет.

Наташат — тышколын тунемшыже, 8-ше классыш куснен. Александра Республикысе тӱвыра да сымыктыш колледжыште усталыкшым виянда. Христина ден Вероника марлан лектын, кум уныкам полкленыт. Ача-ава икшывышт-влакым изинек пашалан шумандат: Шабдаровмыт еш ожнысек мукшым онча. Тыге йоча-влак пашан акшым пален кушкыт. Яра жапыште, пырля погынен, колым кучаш коштыт, емыжым, понгым погат. Чумыр еш мураш, кушташ йората. Мастарлыкштым тӱрлӧ конкурсышто, фестивальыште тер-

гат. 2017 ийыште «Успешная семья Приволжья» фестивальыште да «Идалыкын ешыже» всероссийский конкурсышто сеньшыш лектын. Татьяна ден Сергей Шабдаровмыт икшывыштым еш йулам, шочмо марий калыкым, тудын тӱвыражым, йылмыжым, эртыме корныжым пагалышым куштат. «Тиде йула тукым гыч тукымыш кусна. Пентгыде да икоян еш дене кугешныман», — оила Татьяна Эриковна.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

ШЕРНУР РАЙОН

ЛУЙ МОДМО ВЕР

ШЕРНУР РАЙОН

Шере Шернур

Тый улат мемнан шере Шернур:
Поян чодырат, олыкет да нурет,
Рывыж, меран, изи писе ур –
Шинчамлан коеш моткоч сылне сўрет.
Тек кушкеш урemetше волгалтын,
Ий гыч ийыш толеш пеледалтын.
Шернур кундем, кугемян шого,
Уста шочтыт-влак – шерге пого.

Вес тыгае шере шурым

Ужын омыл нигуштат.

Иле тые шуко курым,

Мўй шудан, мўй вўдан Шернурем!

Катя МАМАЕВА.

Шўдымарий.

«Шернур муниципал район» административий вуйлатыше –
С.Л.АДИГАНОВ.

Шернур район 1032,08 квадратный километрым айла.

Тачысе кечын 24 тўжем наре енг ила.

Чылаже ял шотан 8 илем, 146 ял, села, посёлко уло.

Тыште талантан шуко енг шочын-кушкын:
Й.Кырла, Ш.Осып, А.Конаков, Д.Орай, Е.Мустаев,
К.Коршунов, Р.Макарова, М.Медикова, И.Россыгин,
А.Мокеев, В.Бердинский, Ю.Соловьев, З.Дудина,
С.Архипова, Л.Веткина да молат.

Тергыме паша акым пуа

Шернур районысо тунуктымо паша пўлкам **А.П.КОНАКОВ (снимкыште)** вуйлата. Образованийын паша лектышыж дене Алексей Петрович палдара:

– Районысо образований учрежденийлаште йочасад, тўн да кыдалаш тунемме программалам, тыгак йоча-влаклан ешартыш шинчымашым пуымо программим илышыш шынгарыме. Районысо чумыр тунемше-влак кокла гыч 90,3% (2149) йоча ФГОС почеш шинчымашым налеш. Изинек эмганен кушшо йоча-влаклан келшыше федерал кугыжаныш стандарт почеш куд школ пашам ышта. Педагог-влак посна предмет дене келге шинчымашым пуат: 5-7-ше класслаште историйым тунемме концепций, математикым, руш йылмым тунемме посна программе, ГТО все-российский комплекс. Районысо вич школ инноваций проект дене пашам ышта. 2018 ийыште Н.А.Заболоцкий лўмеш 2-шо номеран Шернур школ инноваций программим илышыш моштен шынгарымыж дене сенгыше-влак радамыш лектын.

– Школлаште марий йылмым тунуктымо нелылык шижалтеш?

– Марий йылмым могай йўн дене тунемшашым кажне школ ойыра. Тыште ни могай нелылык лийшаш огыл. Марий йылмым шочмо йылме семын 8 школышто 715 ўдыр-рвезе тунемеш. Вич школышто 1522 йоча, марий йылмым ИКН предмет дене иквереш ушен,

шинчымашым налеш. 484 тунемше Марий Элысе калык-влакын тўвырашт да историйышт предмет дене палыме лиеш. Нине предметла дене кум тунемше республикысе олимпиадыште сенгыше-влак радамыш лектын.

– Моло предметла дене могайрак сўрет?

– Тунуктымо пашан лектышыжым ожнысек тергыме паша акла. Олимпиаде – посна тунемшын шинчымашыжым аклаш пеш сай йўн. 1-ше номеран Шернур школын тунемшыже Георгий Першуткин (9-ше класс) ОБЖ предмет дене все-российский олимпиадын регионьысо этапыштыже сенгыше лийын. Куд тунемше тўрлў предмет дене призёрыш лектын.

– Йоча-влакын кеҗеж канышышт кузерак эрта?

– 3 гыч 23 июнь марте районысо 12 школ пелен тазалыкым пенгыдемдыше лагерь-влак пашам ыштеныт. 7-15 ияш 570 тунемшым авалтыме. Шокшо кочкышым кок гана пукшыман лагерь «Сказка» йочасад пелен лийын. Калыклан пашаверым ситарыме шотышто рўдер Шернур посёлкысо Йоча усталык пўрт пелен экологий отрядыш ўдыр-рвезе-влакым лу ий утла чумыра. Нуно шочмо кундемыште арулыкым эскерат.

Л.ГРИГОРЬЕВА мутланен.

Шернур районышто шинчымашым пуышо 24 организаций уло: 12 школ, ик филиал, 9 йочасад, ешартыш шинчымашым пуышо 2 учреждений. 2379 икшыве школышто тунемеш, 1137 нўга йочасадыш коштеш. Тунуктымо пашаште 743 енг тырша. Тений 9-ше классым 211 йоча тунем пытарен, 11-ше классым – 98.

Фото – школ архив гыч.

Мустай школышто историйым да обществознанийым Ю.М.Никитина 34 ий туныкта. Туныктышын паша лектышыже – тунемшын шинчымашыже, сенгымашыже. Юлия Михайловна шке тунемшыже-влак дене кугешна. Марина Адиганова, Раисия Янде-

Историй – тиде илыш

мирова, Анна Созонова ий гыч ийыш районсо олимпиадыште сеныше-влак радамыш лектыт, шымлыме паша конкурслаште, конференцийлаште ойыртемалтыт. Тений Костя

Чимаев (7-ше кл.) куандарен: историй дене районсо олимпиадыште икымше верым налын.

– Илыш вашталме дене историйжым кузе туныктыман? Тиде йодыш ятыр туныктышым тургыжландара, – ойла Юлия

Михайловна. – Йбра мый эше совет жапыште иленам. Сайжым, осалжым шке ужмем, колмем почеш каласкалем. Йоча-влакым шымлыме пашалан кумыландем. Шочмо кундемнын историйже, ялын чапланыше енге-влак нерген поян материалым погымо. Мустай школын ончычсо директоржо, РСФСР-ын сулло туныктышыжо, краевед Василий Михайлович Мамаев дене ме моткоч кугешнена.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Снимкыште: Ю.М.Никитина – тунемшыже-влак Алина Рыбакова, Марина Адиганова, Костя Чимаев дене пырля.

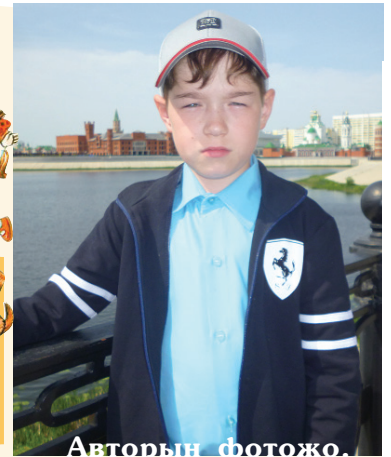
Кенез каныш

Дима Маковеев Шым Памаш ялыште ила. Кенез каникулым пеш вучен. Канаш, футболла модаш, велосипед дене кудалышташ йората. Ника пийже дене пуртүсыш лектын кош-таш жапше ынде шуко. «Уремыште ўдыр-рвезе-влак дене пырля «шокшо парентгыла» модына», – ойла рвезе.

«Шокшо парентге» модыш.

Ўдыр-рвезе-влак онгышко шогалыт да мечым вашла кышкат. Мечым кидыште шуко жап кучаш огеш лий. Кө шуко куча але камвозыкта – онго покшке шинчеш. Мечым уэш кучен шуктет гын, модмашке угыч ушнет. Кө мечым кучыктен, олмешыже шинчеш.

Е.ИВАНОВА.

Авторын фотожо.

Марисола школ

Кырлан патефонжо

Мыйын йоратыме поэт да киноактёр Йыван Кырлан тений 110 ий теме. Кумдан палыме марий артистын илыш ден паша корныжым шымлымашке мый 7-ше классыште тунеммем годым ушненам. Школысо тоштерыште аралалтше патефонжо нерген утларак пален налаш шонен пыштенам. Шуко книгаг лаштыкленам, Интернет материалым лудынам, ончычсо туныктышо З.В.Ермакова дене ятыр мутланенам. Тиде пашам иктыш чумыренам.

Март мучаште Йошкар-Олаште республикысе 4-ше музейный лудмаш лийын. Мый Йыван Кырлан патефонжо нерген кўчык экскурсийым эртаренам да икымше верым налынам.

Андрей МАКСИМОВ.

«Туризм – тиде илыш», – тыге ойлена ме, «Спорт туризм» кружокыш коштышо йоча-влак.

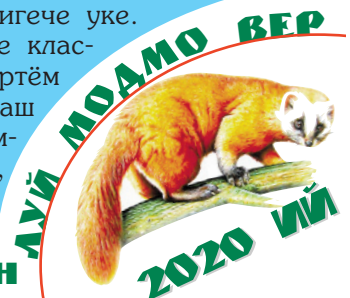
Школыштына тиде пашам кумдан палыме турист Евгений Альбертович Павлов виктара. 2018 ий кенезым тудо йоча-влакым Касвел Кавказыш поход дене намиен коштыктен. Йўр, лум – туристлан кукшо игече уке.

Турист-влак кокла гыч 11-ше классын выпускникше Артём

Павловым палемден кодаш күлеш. Тудо школнан лўмжым гына огыл, районын, республикын чапшым нўлта.

Диана ЕШЕЕВА.

ШЕРНУР РАЙОН

Шочмо йылме – поянлык

2019 | МЕЖДУНАРОДНЫЙ ГОД
ЯЗЫКОВ КОРЕННЫХ НАРОДОВ

Пагалаш да аклаш

Шочмо йылмын күлешлыкше нерген пытартыш жапыште шуко ойлалтеш. Марий калыкат шке шочмо йылмыж веке утларак мелын савырнен. Йошкар-Олаште урем лум-влакым марла возаш тунгалыныт. Школлаште руш йылмым веле огыл, марий йылмымат туныктат. Телевизорыштат шуко марий передачым ужаш лиеш. Мыйын ача-авам, коча-ковам марла кутырат. Школыштат, монгыштат ме чылан марла мутланена. Кугурак-влак шочмо йылмым пагалаш да аралаш туныктат.

Мария ГЕРАСИМОВА.
Лажъял.

Авторын фотожо.

Снимкыште **Марисола** школышто марий йылмым да литературым туныктышо С.М.Максимова ден 9-ше классым тунем пытарыше Анжела Конаковам ужда. Светлана Мартыновна йоча-влаклан шочмо марий йылме ден литератур уроком коло ий утла туныкта. Ий еда тунемшыже-влак олимпиадыште сай шинчымашым ончыктат. Тений Анжела Конакова ден Наташа Петухова (11-ше кл.) марий йылме дене районышто сеныше лийыныт. Анжела республикыште кумшо верыш лектын. С.М.Максимова шкежат моштымашыжым түрлө конкурсышто, конференцияште терга.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Түрлемұдыр

Мира Александрова **икымше номеран Шернур** школым тунем пытарен. Изинек марла лудаш, марий мурым колышташ йората. Түрлө проект пашам ышта.

– Мыланем түрлаш пеш келша. Тиде пашалан Шернур районын лумлө түрлызыжө Лидия Васильевна Веткина кумыланген. Марий түрын историйжым, ойыртемжым пален налаш мылам пеш онай лийын. Тидын негызеш «Марий түр» проект пашам шочын, – оила Мира.

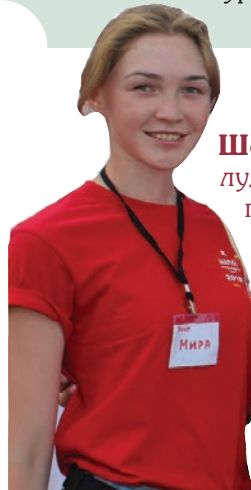
Е.ИВАНОВА.

Фотом еш архив гыч налме.

Нине икымше гана парт коклашке шомак-влак шындымеке, вигак марий йылмым тунемаш кумылангдыман. Тыште йочан титакше уке: илыш тыгай. Йоча телевизорым онча – тушто чыла рушла, кидыш телефоным налеш – адакат руш йылме дене ойлалт. Изи ег пеш вашке шарнен кодеш. Тыге рушла мутланаш тунгалеш.

Д.В.Таныгина үдыр-рвезе-влакым шочмо марий йылме деке кумыландаш түрлө йоным кучылтеш: марий модыш дене модыт, проектым марла ыштат, почеламутлам сылнын лудыт. Кира Ямбаршева ден Ульяна Павлова (4-ше кл.) районыштат усталыкыштым тергенит, сенышыш лектыныт. «Алло, ме талантым кычалына» конкурсым марла эртарат.

Л.НИКОЛАЕВА.

- Т** – талантан
- У** – ушан
- Н** – ныжылге
- Ы** – ынгле
- К** – куатан
- Т** – тале
- Ы** – ылыжтарыше
- Ш** – шыма
- О** – онай

Ч О Л Г А Д А У С Т А

тышыжым почын пуат. Дина Валерьевна 26 ий йоча-влакым лудаш, возаш, шотлаш, сай ден осалым ойырен мошташ, ик еш семын келшен илаш туныкта. – Ме чылт марий ялыште илена гынат, пытартыш жапыште йоча-влак 1-ше классыш рушла мутланыше толыт, – оила туныктышо. – Сандене тунемшым,

ШЕРНУР РАЙОН

Авторын фотожо.

Д.В.Таныгина йоча-влакым туныктымо дене пырля шке мастарлыкшымат виянда. «Уста марий туныктышо» республикысе конкурсышто паша опытшо дене палдарен.

Шольо-шўжарже-влак дене школла модмышт годым Ульяна эре туныктышын рольжым шуктен. Изирак-влаклан буква ончыктылын, лудаш туныктен, түрлө модыш дене модыктен, пырля мурым муруныт. Лач тунам туныктышо лияш шонымаш шочын. Тыге ўдыр Киров кундем Советск олесе Индустриально-педагогический колледжыш тунемаш пура. 2016 ийыште

Шўдымарий школышто тўналгыш класслаште туныктышылан ышташ тўналеш. – *Кызыт самырык-влак шукын олаш пашам ышташ каяш тыршат. Те ялыште кодында. Мо дене тиде кылдалтын?*

– Мый шкежат ял гычын улам. Тыште йоча-влак поро кумылан, туныктышым уларак колыштшо, пашам йоратыше улыт. Класслаште тунемше шагал, сандене кажне йоча деке «миен шуаш» лиеш. Ик тунемшат ўрдыжеш огеш код.

– *Тўналтыште кеч-кўат нелылык-влак дене тўкна. Тендан тыгай лийын?*

– Классыште чылаже 8 икшыве уло. Йоча-влак дене икымше ийыште пашам ышташ нелырак ыле. Кажне тунемше дене кутырен моштыман: мокталтет, поро

Ялысе школыш тат

У.Э.КОНАКОВА:

«Мый Кондрачи ялыште шочын-кушкынам. Йоча пагытем яндар вўдан Коньо энгер воктене эртен. Тўналгыш шинчымашым Эшполдо тўн школышто налынам, а 5-ше гыч 9-ше класс марте Кукнур кыдалаш школышто тунемынам».

шомакым ойлет, южгунамже вурсашат логалеш. Икманаш, кажне йочам иксемын йоратен моштыман. 3 ий жапыште тунемшем-влак пеш вашталтыныт.

– *Самырык, у шинчаончалтышан туныктышо семын ФГОС почеш у йўн-влакым кучылтыда, очыни.*

– Кызыт чыла урокат ФГОС почеш эртаралтшаш, сандене кажне урокым у семын вўдем. Урокушто компьютерым кучылтына, түрлө презентацийым ончыктем, шымлымаш пашам эртаре-

йўн уло

на. Модыш йўн-влакым кучылтам, тидыже икшыве-влакым утыр кумыланга, шонем.

– *Иктаж-могай конкурслаште вийдам тергенда?*

– Самырык туныктышо семын пашам ыштыме жапыште «Педагогическая премьера – 2018» республикысе шанче-практик V конференцийыште, самырык педагог-влакын «Мозаика дружбы» республикысе V фестивалыштышты, «Педагогический дебют – 2018» конкурсышто да ятыр эстафетыште, спартакиадалаште вием тергенам.

Х.АЛЕКСАНДРОВА
мутланен.

Шернур ўдыр

Алевтина БОГДАНОВА,
самырык прозаик:

– Шернур кундемна изи гынат, шуко мо дене кугешнен кертеш. Тысе калык литератур марий йылме дене кутыра. Шочмо верем сылне вершўрлан, кумда олыклан, чодыралан поян. Шернур кундемаштына эн виан сырзавод верланен. Мемнан районышто икымше марий киноактер да таланттан шуко сылнымутчо, мурозо, артист, шанчыен-влак шочыныт.

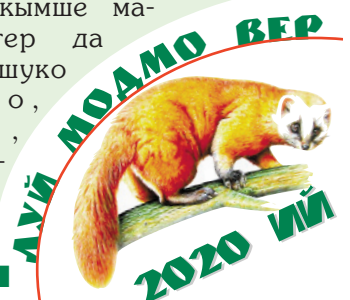

Районыштына кажне ийын «Самырык тукум» конкурс эртаралтеш. Ме «Пелед, тўзлане, Марий кундемем» пайрем сценарийым модын ончыктышна. Республикысе йоча усталык конкурсышто «Театр сынан саламлымаш» номинацийыште чолгалыкым ончыктымылан Чап танык дене палемденыт.

Лажъял.

Даниил ЯМБАРШЕВ.

ШЕРНУР РАЙОН

СЫЛЧЫМУТТ изолык

Авай дене

Пеледалте

кумда олык,

Висвис дене чапланен.

Коштына авам

ден(е) коктын,

Снегым

кидкапаш поген.

Куанен каваште кече –

Утыр чотак шыргыжеш.

Садланак мемнан воктене,

Ўмылна дене модеш.

Чодыра тораште огыл –

Сылне кайык йүк йонга.

А Немда энгерын вүдшө

Шийла койын йоргыкта.

Костя ШЕХУРДИН

аваж дене пырля.

Кукнур.

«Мый ончыкыжым поэтесе лияш шонем, эше иктаж-могай киношто рольым моднем», – оила Шернур посёлкысо 1-ше номеран

школын тунемшыже Аня Прохорова. Ёдыр Нурсола ялыште шочын. Почеламутым лудмо конкурслаште эре сеньше радамыш лектеш.

Тыште акажын, Людмила Фёдорован («Марий Эл» ГТРК-н журналистше), надырже изи огыл. Аня «Авай» мурлан мутым возен, а семжым В.Осипов келыштарен. Шуко у сылне мурым шочыкташ шона.

Ик почеламутшым лудаш темлена.

«Мый ончыкыжым поэтесе лияш шонем,

Кушко чон шупшеш

Мо лиеш эрла?... Мо лийын таче?... Мо лиеш икмынар кече, арня, идалык гыч? Кажне ег шкаланже тиде йодыш-влакым пуэн, шонем. Мыят тидын нерген чўчкыдын шонкалем. Ача-ава, кочакова-влак изинекак ойлалат: «Шоно, кў лият, могай профессиым ойырен налат?» Шонен шинчылтым... Ушышкеш шуко шонемаш пурыш. Ала тунуктышо лийнем? Ала эмлызе лияш? Ала полицейский? Ала фермер? Но чонем усталык корнышко шупшеш. Мый почеламутым лудаш да возаш, сўретлаш, ургааш, пидаш, книгаг лудаш, театрыш кошташ, уста артист-влакын сценыште модмыштым ончаш йўратем. Кузе илыш корно савырна да могай шонкалымаш эше вуйышкеш пура? Но мыйын чонем кушко шупшеш, тушко каяш шонем.

Катя РЫБАКОВА.

Н.А.Заболоцкий лўмеш 2-шо номеран Шернур школ.

Ялем

Эн сылне мыйын ялем,
Йўраталме мотор кундемем!
Пасу покшеке легылдалын,
Чодыра аланым авалталын,
Олык лапым шергалын,
Снегым, мўрым погалын,
Тамле пушан ломберлашке
Мый шикшалтым, чашкерлашке.
Сылне шўшпык йўкан куэрем,
Пеледышан,

мўй пушан пистерем,
О йўратыме Нурсола ялем,
Ўмыр мучко
шўмыштем ашнем!

Аня ПРОХОРОВА.

Лена ден коваже

Снегыже чевер, лўза, тамле.

Изи Лена атыжым тема да коважын куршыш намиен опталеш. Ик жап гыч нуно каналташ шинчыч. Коваже сусыр куэм ужо. Ала-кў тиде куэм кўзў дене коркален. Кова кидше дене куэм ниялтыш да мане:

– Пушентат, Ленук, ила. Кид олмеш тудын укшлаже, а йолжо мландыш энтертен. Тушечын пушенте кушкаш вийым налеш, а укшыжым тодылмеке, йўк лукде, шинчавўдым йоктара. Чамане пушентгым, уныкам!

Кова ден уныкаже, куршыштым налын, мўнгў велыш вашкат. Кечывал кочкышлан толшо ачаж ден аважем шўр дене снегым пукшат. Лена таче шулдыранын, вийым налын. Коважын тунуктен ойлымо кажне шомакшым ушыш пышта.

Регина МАМАЕВА.
Шўдымарий.

Шокшо кенеж толын шуо. Кече кўшыч шыратен онча. Ленан каникул тўнгале.

Тудо тиде жапым пеш вучен. Ёдыр кенежым коваж дене лияш йўрата. Ик кечын нуно, куршым налын, олыкыш снегым погаш кайышт.

Теве изи куэрыш толын шуыч. Изи куэрже лай мардеж пуалме дене лышташлажым тарва-тылеш да тыге ойлымыла чучеш:

– Толза, толза вашкерак! Погыза снегым, чодырасе сийым!

Снегыже тарай гай веле коеш. Лена ден коваже, лап лийын, саскам погаш тўнгальыч. Коваже уныкажлан тунуктен оила:

– Лена, снегым шекланен пого. Шудым тошкен, ончыко ит кай. Шудо коклаште снеге шолдырарак лиеш.

Сандене кидет дене шудым лонден-лонден ончо.

Тунам атетат вашке темеш.

Лена коважын ойлымыж семынак погаш тўнгале.

ШЕРНУР РАЙОН

ЛУЙ МОАМО ВЕРО

2020 ИЙ

Аваже – диплом пашаштыже

Алексей Григорьев натюрморт, пейзаж, сюжетан сүрет жанрлаште тырша. Портрет эн неле жанрлан шотлалтеш гынат, лач тудо чонжылан лишылрак чучеш. Калыкле сынан сүретше-влакат ятыр улыт.

Алексей Иванович умаште И.Я.Яковлев лумеш Чуваш кугыжаныш педагогике университетым тунем пытарен. Диплом пашаже – «Портрет матери». Тушто аважем сүретлен ончыктен. Кызыт черемис сарзе-влак дене кылдалтше сүрет серийым ямдыла. Икмыняр пашажым «Вконтакте» соцкылыште «Марийский историк» группышто ужаш лиеш.

Икымше персональный ончержым 2006 ийыште Шернурысо А.Конаков лумеш тоштерончырыште эртарен. 2010 ий – Туныктышо идальклан пӧлеклалтше персональный художественный ончер (Шернурысо музейно-выставочный комплекс). 2013 ий – «Вдохновение» акварель паша персональный ончер (Т.Евсеев лумеш Национальный музей). 2018 ий – Чуваш кугыжаныш педагогике университетыште тунемме да усталык паша персональный ончер.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Вероника ИВАНОВА.

Вуйлатыше – Э.В.МАКСИМОВ.

Казанский.

Полина ФОНАРЁВА.

Вуйлатыше – С.И.ПЕТУХОВА.

Койсола.

Самырык сүретче

Ксения Созонова (снимкыште)

Шернур посёлкышто ила, 2-шо номеран школышто тунемеш. «Ямде лий» газетыште Ксения пашаже-влак савыкталтыныт. Посёлкысо Йоча сымкытыш школышто художественный пӧлкам чыла «визитанлан» тунем пытарен.

«Мыланем пейзажым, сюжетым сүретлаш келша, – оила Ксения. – Шочмо кундемыве пӧртӧс кумылемлан лишыл». Ксения яра жапыште книга кумылын лудеш.

Лудмо произведенийла почеш сүретым келыштара. Руш кугу поэт А.С.Пушкинын шочмыжлан 220 ий темме лумеш

Республикысе руш тӧвыра рӧдер викториным эртарен. Ксения шинчымашыжым терген, иктангашыже-влак коклаште икымше верым сенен налын. «Викторине уш-акылым пойдара ш полшен, Пушкин дене кылдалтше ятыр у фактым пален налынам», – оила Ксения.

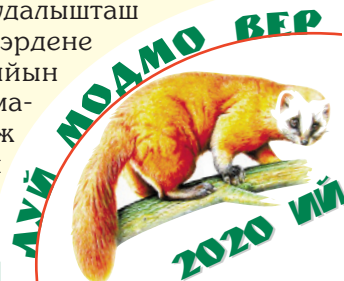
Л.ГРИГОРЬЕВА.

Вершӧр

Овда корем. (Кочанур

ял воктене). Ожно тиде верыште чодырасе овда-влак иленят. Нуно, йӧдым имньым шолыштын, коктын-коктын туп ден энтерен шинчын, имне умбалне кудалышташ йӧратеныт. Кӧн имныже эрдене пӧжалтше, нойышо лийын гын, «Овда коштын» маньныт. Калыкын ойлымыж почеш, кызытат овдан илыме рожшым муаш лиеш.

ШЕРНУР РАЙОН

Индекс: Марий Элыште, Пошкырт ден Татарстан кундемлаште - П4696. Тираж 1150 экз. Заказ Формат – А-4-8. Директор-тӱг редактор Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru, yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.pro, Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийыште погымо да версталыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наслединым аралымаште законодательством шуктен шогым эскерыше Федеральный службыв Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999, 2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатыш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонмашышт тӧрлӧ лийын кертыт. Серыш-влак мӧнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательнын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20 (почтовый) Эгерумбал Амстердам, 1 (фактический).

Шоналтена мо?

Шернур район
Нерген

Огай

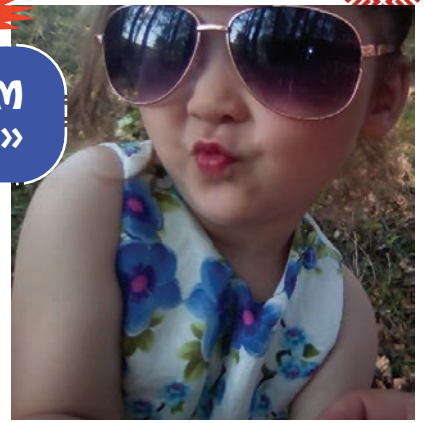
Сүретче Александр Владимирович Иванов – «Марисоласе черке», «Ноев ковчег», «Птица Ирке», «Под знаком Волка», сүрет-влакын авторжо. Финн-угор самырык-влак фестивальлан эмблемым келыштарен.

КОНКУРС!

«Шем
очки»

Надежда ВОЛКОВА.
Лажъял.

Мария ГРЕЧКОСЕЕВА.
Оскан.

Ребус

Ял-влакын лұмыштым нине сүретлаште шылымте.

Кроссворд

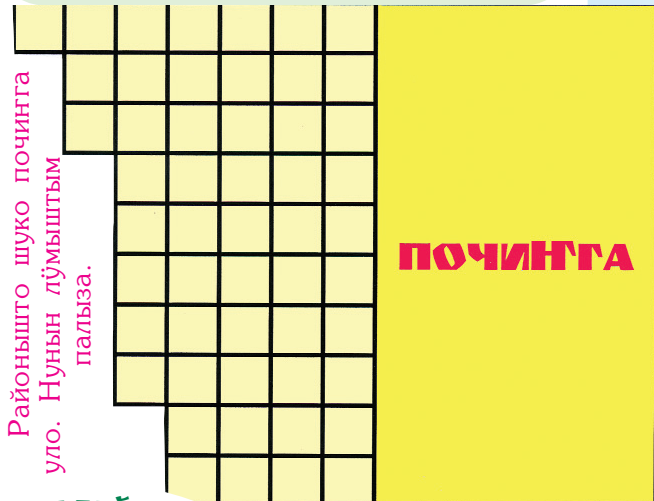

1. Дим. Орайын икымше кугу романже «Тўтыра ...».
2. Кумдан палыме артист. М. Шкетан лұмеш Марий национальный драме театрыште 1986-1998 ийлаште тыршен. 3. Шабдар Осыпын йоча-влаклан возымо повестьше. 4. Драматург, «Тулык ўдыр», «Поран» пьесылан авторжо. 5. Изи Шопкер ялын эргыже, полковник, Совет Ушем Герой. 6. Икымше йўкан киношто Мустафан рольжым модшо Йыван ...

Тамшэгер. Преданий почеш эгерын шола серыштыже марий да одо-влак иленят. Нунылан эгерын пурла велже келшен. Марий ден одо коклаште ўчашымаш лектын. «Кўн пикшыже пурла могырышто шогышо тумыш логалеш, тудо ты вереш илаш кодаш», – кутырен келшенят. Марий пикшызе Якшывай чолгарак лийын. Тыге Тамшэгер ял шочын. «Тамле, шере эгер» манмым ончыкта.

Вершўр

Районышто шуко почингга уло. Нунын лұмыштым палыза.

ПОЧИНГГА

Шернур районышто йогышо эгер-влакым кычалза.

П	О	К	И	А	Ш	Л	Ч	Ў	Ц
У	З	Я	Ш	Е	О	Л	Н	Б	О
Ў	Е	Б	Ў	С	Е	В	Е	Х	Н
А	Н	Е	М	Г	Р	Д	Р	Ь	Я
М	П	Р	Д	А	Ж	Я	К	Э	Ю
Г	В	Ў	Ў	Ч	К	О	А	Ч	Г
Н	Н	О	Л	Б	А	Ў	П	Ф	Ш
А	Ю	Р	Ь	К	Н	А	Ж	Ю	Л
Л	В	К	И	А	О	Л	Я	Э	Н
Ж	О	У	Н	С	Н	Ь	Х	Т	Ы

Илаш кўлеш аклалын тошто годсыл,
Тыге гына лиеш поян чонна.
З.ДУДИЧА.

ШЕРНУР РАЙОН